

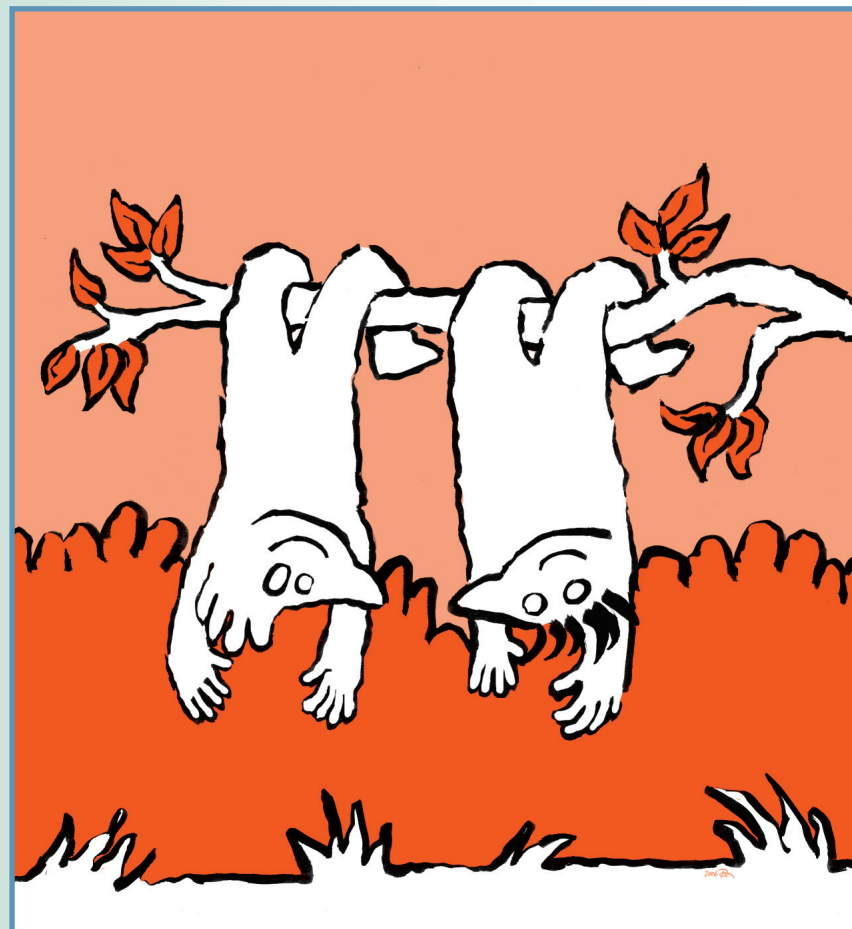
KONFLIKTUSOK A KÖZÖSSÉGBEN

SZKB_103_10

A modul szerzője: Nagy Erika

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

3. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Játék					
A	Kakasviadal. A játékot megbeszélés követi: ki győzött; volt-e vita, sértődés, rossz érzés. 10 perc	Bemelegítő játék A győzelem és a vereség átélése	Páros munka – játék Egész osztály együtt – megbeszélés		P1 (Kakasviadal)
I/b Saját élmény felidézése					
A	A gyerekek megosztanak a társaikkal egy saját élményt, mely valamilyen módon kapcsolatban van a barátsággal (segítséget kaptak, összevesztek, vége lett a barátságnak például elköltözés miatt stb.) 10 perc	Ráhangelés a témára Társak megismerése Kommunikációs készség Figyelem Emlékezet	Kooperatív tanulás – háromlépcsős interjú		
B	A gyerekek megosztanak a társaikkal egy saját élményt, mely valamilyen módon kapcsolatban van a barátsággal (segítséget kaptak, összevesztek, vége lett a barátságnak például elköltözés miatt stb.) 10 perc	Ráhangelés a témára Társak megismerése Kommunikációs készség Figyelem Emlékezet	Kooperatív tanulás – szóforgó		

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/c Milyen lehet egy barát(ság)?					
A	<p>A gyerekek szavakat, kifejezéseket gyűjtenek arról, hogy milyen lehet a barát(ság), majd felolvassák a megoldást.</p> <p>A gyerekek tulajdonságokat gyűjtenek azzal kapcsolatban, hogy milyen barátot szeretnének.</p> <p>Az ablak 4. részéből felolvassák a gyűjtés eredményét.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>A téma megközelítése</p> <p>Szókincsbővítés</p> <p>Önismeret</p> <p>Társak megismerése</p>	<p>Kooperatív tanulás – kerekasztal, csoportszóforgó, ablak, szóforgó, csoportszóforgó</p>	<p>Vonalas lap, íróeszköz</p>	<p>P2 (Meghatározás)</p>
II. AZ ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a A történet megismerése					
A	<p>A gyerekek elolvassák a történetet. Aláhúzzák a szereplők nevét.</p> <p>Időkitöltő: leírják a füzetbe, milyennek ismerték meg a gyerekeket.</p> <p>Az osztály megbeszéli a történettel kapcsolatos első benyomásokat.</p> <p>Ezután párban megoldják a feladatlapot. Az ellenőrzés is párban történik.</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>Egy konfliktushelyzet megismerése</p> <p>Értő olvasás</p> <p>A probléma mélyebb megismerése</p> <p>Egymás segítése a megértésben</p>	<p>Önálló munka – olvasás</p> <p>Egész osztály együtt – megbeszélés</p> <p>Páros munka – feladatmegoldás</p> <p>Kooperatív tanulás – ellenőrzés párban</p>	<p>D1 (Tornai József: <i>Ki tud tovább lefelé lógni?</i> című szöveg kétféle változata)</p> <p>Vonalas lap, íróeszköz</p> <p>D2 (Feladatok, kérdések)</p> <p>Vonalas lap, íróeszköz</p>	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b a történet megbeszélése					
A	Az osztály arról beszélget, miért fontos számukra ez a történet; kinek mennyire lehet igaza; vajon miért emlékszik felnőttként is a szerző erre a gyermekkori epizódra. (Olyan kérdések, problémák is szóba kerülhetnek, melyek az osztály életében fontosak.) 10 perc	Szóbeli kifejezőkészség	Egész osztály együtt – megbeszélés		
B	A tanító két-három, az osztályközösség szempontjából is fontos kérdést ad a csoportoknak, melyeket azok meggondolnak, megbeszélnek. A legfontosabb gondolatokat megosztják az osztállyal. 10 perc	Szóbeli kifejezőkészség Logikus gondolkodás Érvek megfogalmazása Figyelem	Kooperatív tanulás – „Gondolkozz! Írd le! Oszd meg!”	Vonalas lap, íróeszköz	
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a A konfliktusok kezelése					
A	A gyerekek állást foglalnak a főszereplő viselkedésével kapcsolatban, majd az újonnan kialakult csoportokban érvelnek saját álláspontjuk mellett. 15 perc	A vélemények ütköztetése, megvitatása Érvelés Kommunikációs készség	Kooperatív tanulás – hajlított véleményvonal, szóforgó	D3 (Két vélemény)	P3 (Hajlított véleményvonal)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A gyerekek olyan közmondásokat gyűjtenek, amelyek a barátra, barátságra utalnak. Ellenőrzésképpen a csoportok kiválasztanak a egy-egy közmondást, melyet felolvasnak, megmagyaráznak. 15 perc		Kooperatív tanulás – kerekasztal, csoportszóforgó	O. Nagy Gábor: <i>Mi fán terem?</i>	P4 (Közmondások)
III/b Az együttműködés értékelése					
A	A csoportok értékelik az együttműködést. 4 perc	Egymásra figyelés, önértékelés	Kooperatív tanulás – szóforgó, csoportszóforgó	Korong vagy gemkapocs	P5 (Feladatléírás)
III/c Játék					
A	Vörös vagy fekete. 6 perc	Az esetleges feszültségek oldása Együttműködés erősítése	Csoportmunka – játék	Egy-egy piros és fekete kártya, papír, ceruza	P6 (Vörös vagy fekete)

MELLÉKLETEK

P1 KAKASVIADAL

A gyerekek a csoporton belül párokat alkotnak. Karba tett kézzel, fél lábon ugrálva ki kell billenteni az ellenfelüket. Az veszít, aki leteszi a másik lábát is. Hármás meccseket játszanak, aztán csoporton belül ellenfelet cserélnek.

A győzelem megállapítása egyértelmű, nem valószínű, hogy vita lenne. Előfordulhat azonban, hogy erős gyerek küzd gyenge testalkatúval, és az egyenlőtlen erőviszony mindkét játékosban rossz érzéseket kelthet.

P2 MEGHATÁROZÁS

Barát az a személy, akit kölcsönös bizalom, ragaszkodás és szeretet köt hozzánk. (*Magyar értelmező kéziszótár.*) A meghatározás segíthet a megfelelő szavak gyűjtésében.

P3 HAJLÍTOTT VÉLEMÉNYVONAL

A két értékítéletet tartalmazó kijelentés megismertetése a diákokkal: megkapják az állításokat tartalmazó cédulát.

A két pont között bejelölik a saját álláspontjukat: teljes egyetértés esetén a pontnál, ha kis eltérés van, akkor már valahol a vonalon tesznek jelölést. (Abban az esetben például, ha valaki a második állítással ért egyet, miszerint a főszereplő fiúnak igaza volt, de azt gondolja, hogy néha mégis verekedéssel tudjuk csak megvédeni

az igazunkat, akkor ehhez az állításhoz álljon közelebb, de ne túl közel az állítást jelölő ponthoz.

Aki mindkét állításban talál igazságot, az jelölje valahol középtájon a saját véleményét.)

A tanító kiteszi a két állítást az osztály két pontján, a diákok pedig elhelyezkednek a két állítás között egysoros vonalban, a véleményüknek megfelelően. Ha sokan vannak, akik ugyanarra a helyre akarnak állni, akkor meg kell egyezniük a sorrendben (gumiszerűen nyújtható a vonal!).

Az egymás mellé került diákok párban megbeszélik az álláspontjukat alátámasztó érveiket.

A tanító meghajlítja a véleményvonalat: a diákok megfogják egymás kezét, a sor egyik végét a tanító elvezeti a sor másik végéhez. Minden diákkal szemben áll egy másik diák. Az eredeti sor elején azok a diákok találkoznak, akik véleménye nagyon különbözött, középen pedig azok, akik gondolkodása hasonló.

A párokból alkotott vonalat ismét meghajlítja a tanító: így négy diák találkozik, ők együtt ülnek le. Így a vélemények alapján kialakult heterogén csoportok beszélnek meg, hogy mit gondolnak a problémáról. Szóforgóval mindenki mondjon véleményt, mondjon ellenérvet vagy erősítse a vele egy véleményen lévő társát.

A csoportok szóvivőt választanak, akik elmondják a csoport véleményét. Meggyőzték-e egymást vagy teljesen különböznek to-

vábbra is a vélemények? Esetleg mérlegelték-e egymás véleményét, volt-e közeledés a különböző álláspontokban?

A két állítás:

A főszereplőnek igaza volt, hogy megverte azt, aki hazugnak nevezte őt.

A főszereplőnek igaza volt, de verekedni akkor sem lehet.

P4 KÖZMONDÁSOK

Bajban ismerszik meg a barát.

A barát a szegénységben is barát.

Jobb egy közel való barát száz távol lévő rokonnál. (Nem feltétlenül szó szerint kell érteni: sokszor egy barátunktól több segítséget kapunk, mint egy vér szerinti rokontól.)

Kinek Krisztus a barátja, nem kárhozik el. (Ha valakinek olyan barátja van, aki valamilyen magasabb állást tölt be, az számíthat protekcióra, kivételezésre, elnézőbb bánásmódra.)

Ritka madár a jó barát.

A barátság olyan, mint a görögdinnye. (Nehezen találunk kedvünkre valót.)

P5 FELADATLEÍRÁS

Minden tanuló 1–3 korongot vagy gemkapcsot adhat arra, hogy szerinte mennyire figyeltek a megbeszélés során egymásra. (Nem a közös álláspont, hanem a másik véleményének a meghallgatása fontos.)

A csoporton belül adják össze a pontokat.

A tanító lejegyzí egy lapra, majd összeadja a pontokat.

Hasonlítsák össze a maximálisan elérhető pontszámmal. Mondjanak véleményt, elégedettek-e az együttműködéssel!

P6 VÖRÖS VAGY FEKETE

A játékot párban kell játszani. Minden gyerek kap egy piros és egy fekete kártyácskát (gombot stb.).

A játékosok elrejtik a hátuk mögött, a markukban a kártyákat. Az egyiket maguk elé teszik, egyszerre megmutatják. A kártyák értéke a következő:

- ha két piros kártya van, mindkét játékos 3 pontot kap,
- ha különböző színűek a kártyák, akkor a fekete 5 pontot ér, a piros mínusz 2-t,
- ha két fekete, akkor egyik játékos sem kap pontot.

Kerüljön fel a táblára:	P 3	P 3
	F 0	F 0
	F 5	P -2

A csoporton belül minden gyerek játsszon mindenkivel 6 játszmát. Az eredményeket jegyezzék fel, és a végén összesítsék.

I. forduló: a cél, hogy minél több pontja gyűljön össze a játékosnak. A forduló végén beszéljük meg, milyen taktikát alkalmaztak, illetve hogy mindenkivel ugyanazt alkalmazták-e.

II. forduló: a cél, hogy a csoportnak minél több pontja gyűljön össze. A forduló végén is beszéljük meg a tapasztalatokat.